

## گردشگری مزرعه‌ای: ایده‌ای نو برای معیشتی پایدار





## استان برندهای خاک خورده



دکتر عبدعلی ناصری

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی

جلگه خوزستان از شمال تا جنوب آن، علاوه برداشتن پهنه‌های آبی، مزارع سرسبز، نخلستان‌ها، تپه‌ها و کوهستان‌ها و گونه‌های مختلف حیات وحش، دارای سکونتگاه‌های متعدد روستایی با تاریخی کهن و سابقه‌ای درخشان است.

برخورداری از سه مجموعه تاریخی ثبت شده جهانی در فهرست سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، رودخانه‌های پرآب، دو تالاب بین‌المللی به عنوان پناهگاه پرندگان مهاجر و مخزن ماهیان بومی، صنایع بزرگ کشت و صنعت نیشکر، منابع عظیم نفت و گاز و پتروشیمی، نیروگاه‌های آبی و حرارتی، تأسیسات فولادی و ذوب آهن، صنایع دستی متنوع و متعدد، رسوم بومی، دسترسی به آب‌های آزاد و بین‌المللی و... یک ظرفیت بسیار مهم و قابل توجه و بالقوه برای جذب گردشگر و درآمدزایی است.

ما در اولین جشنواره ملی برداشت نیشکر (شکرستان ۱۴۰۰) ضمن بررسی قابلیت‌ها و موانع توسعه گردشگری در این منطقه، به تحلیل وضعیت گردشگری و معرفی جاذبه‌های گردشگری و ارائه راهبردهایی در راستای توسعه گردشگری می‌پردازیم.

ما به دنبال ایجاد درک صحیح از جغرافیای گردشگری در خوزستان هستیم.

برگزاری سالانه این جشنواره همزمان با فصل برداشت نیشکر، این فرصت را در اختیار گردشگران قرار می‌دهد که با آمار و اطلاعات به روز سروکار داشته باشند.

هدف ما از این کار صرف تبیین داده‌ها و گستردگی جاذبه‌های گردشگری در پیکره جغرافیایی خوزستان نیست، بلکه اساساً معرفی آنها به عنوان داده‌های پایه برای برنامه‌ریزی گردشگری است، زیرا امروزه بسته گردشگری برای بسیاری از تورگردانها ناقص است و بخشی از این کاستی‌ها با شناخت پایه ای از داده‌های گردشگری به ویژه زمان و مکان جاذبه‌ها ارتباط دارد.

جشنواره ملی برداشت نیشکر فرصتی را فراهم می‌کند تا گردشگران از ظرفیت‌های پیرامون نیشکر از جمله گردشگری کشاورزی (مزارع همیشه سبز نیشکر)، گردشگری صنعتی (صنایع جانبی نیشکر و کارخانه‌های تصفیه شکر)، گردشگری آبی (تالاب ناصری و روستای صراخیه)، گردشگری روستایی (روستای غلوه و چمیان)، گردشگری دفاع مقدس (مجاورت با مناطق عملیاتی همچون بیت‌المقدس)، گردشگری تاریخی (مجاورت با معبد زیگورات)، گردشگری آموزشی (راه‌اندازی تور برای دانش آموزان) و گردشگری حیات وحش و پرندنگری مطلع شوند.

باید از خوزستان و شهرهای آن صدها برند و رویداد ساخت، باید تصویرمان از استان را در سطح کشور عمق و به شکلی مثبت گسترش دهیم، باید تلاش شود نگاه مثبتی از خوزستان و میراث فرهنگی و گردشگری آن در سطح کشور و در بین کشورهای همسایه ایجاد شود.



## چراغ خانه‌های بوم‌گردی روشن می‌شود



دکتر ولید آلبوناصر

مدیر روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی

هرچه شهرها بزرگتر و زندگی‌ها ماشینی‌تر می‌شوند، میل به گذراندن اوقات در فضاهای بکر روستایی و نوستالژیک بیشتر می‌شود.

با به وجود آمدن این نیاز، اهالی به ساخت اقامتگاه‌های بوم‌گردی روی آوردند تا هم محل درآمدی برای آنها باشد و هم جذب گردشگر صورت گیرد.

در حال حاضر حدود ۶۰۰ خانه بوم گردی در شهرهای مختلف ایران وجود دارد که مورد استقبال گردشگران قرار گرفته‌اند.

بیشترین اقامتگاه‌های بوم‌گردی در شهرهای شمالی، اصفهان، شیراز، یزد و خراسان رضوی هستند. از نظر مسافریابی استان‌های شمالی رتبه بالایی دارند به همین منظور اقامتگاه‌ها رونق و درآمد خوبی دارند و بیشتر پذیرای مسافران ایرانی هستند.

از سوی دیگر اقامتگاه‌های استان‌های یزد، اصفهان، شیراز و مشهد بیشتر پذیرای مسافران خارجی هستند به همین منظور ظاهری شکیل‌تر و رتبه بالاتری هم دارند.

در این میان، روستاها در خوزستان علیرغم اقدامات انجام شده، هنوز سهم زیادی از این صنعت پر درآمد ندارد. البته در شهرستان‌هایی نظیر شوش، دزفول، ایذه، آبادان، حمیدیه و دشت آزادگان با همکاری فعالان بومی و سمن‌ها و همراهی جامعه بومی میزبان اقداماتی در این راستا انجام شده است، اما جا دارد از همه ظرفیت روستایی استان استفاده شود.

اقامتگاه‌های بوم گردی، اقامتگاه‌هایی هستند که در محیط‌های طبیعی و بومی با رعایت بالاترین سطح ممکن ضوابط زیست محیطی و به شکلی سازگار با معماری بومی، بافت تاریخی و سیمای طبیعی منطقه تاسیس می‌شوند و ضمن حداکثر تعامل با جامعه محلی و توجه به تنوع اقلیم، زمینه حضور گردشگران را با کیفیتی قابل قبول و تعریف شده فراهم می‌کنند. وجود آثار تاریخی، طبیعی، تفریحی در نزدیکی محلی که اقامتگاه بوم گردی در آن واقع شده است، تأثیر زیادی در درآمد و سودآوری اقامتگاه دارد. البته ناگفته نماند که برخی اقامتگاه‌های بین راهی نیز درآمد خوبی دارند. توجه به فرهنگ و تاریخ در ساخت اقامتگاه بوم گردی در جذب مسافر بسیار مؤثر است. برای مثال ساخت خانه‌های گلی یا خشتی سنتی به سبک معماری منطقه در استان‌های جنوبی به جای ساخت خانه به سبک مدرن می‌تواند مسافران زیادی را جذب کند.

ارائه غذاهای محلی در اقامتگاه هم از محل‌های کسب درآمد است. طعم غذای محلی تهیه شده به سبک سنتی، پخت نان در تنور، محصولات محلی مانند شیر، کره، پنیر و... از جاذبه‌های گردشگری برای رقابت یک اقامتگاه با همسایه‌های نزدیک آن می‌تواند باشد.

راه اندازی فروشگاه فروش صنایع دستی، محصولات غذایی محلی و گالری عکاسی به منظور خرید یادگاری و سوغاتی هم می‌تواند در کنار اجاره اقامتگاه درآمد جانبی خوبی محسوب شود. ناگفته نماند که خانه‌های روستایی قدیمی را می‌توان با قیمت پایین خریداری کرد و با بازسازی آن اقدام به ساخت اقامتگاه کنید.

به امید روشن شدن همه خانه‌های سنتی در خوزستان.



ویژه نامه نخستین جشنواره برداشت نیشکر  
آبان‌ماه ۱۴۰۰



## گردشگری نیشکر به عنوان فعالیتی تجربه‌گرا



پیمان نبهانی

سرپرست معاونت گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خوزستان

باتوجه به شرایط استان خوزستان و هدف گذاری برای افزایش اشتغال در بخش گردشگری و لزوم تنوع بخشیدن به خدمات و بسته‌های سفر، همچنین نظر به وجود گرایش به انواع گردشگری تخصصی و ضرورت ارائه خدمات خاص براساس علایق گردشگران و به استناد جزء ۷ بند ج ماده ۱ آئین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آن‌ها مصوبه هیئت وزیران با موضوع «محیط‌ها و پارک‌های طبیعت گردی و گردشگری روستایی و عشایری» با هدف توسعه پایدار روستایی و استفاده از ظرفیت مزارع نیشکر در راستای پیشبرد اهداف گردشگری و نظارت بر فعالیت و عملکرد این واحدها در این بخش، واحدهای کشت و صنعت نیشکر مجوز گردشگری کشاورزی دریافت خواهند کرد.

ایجاد اشتغال جدید، افزایش درآمد روستائیان ساکن در پیرامون این واحدها با توجه به حضور گردشگر، هدایت کمک‌های شرکت در حوزه مسئولیت اجتماعی به سمت ایجاد توسعه پایدار گردشگری و صنایع دستی در روستاهای اطراف مزارع و نیز برقراری ارتباط بین فعالیت شرکت و رونق اقتصادی جامعه پیرامونی، از دیگر اهدافی است که این توافق دنبال می‌کند.

واحدهای تولیدی کشاورزی اعم از مزرعه، باغات، گلخانه و ماکیان در کنار دامپروری، شیلات، عرصه‌ها و محل تولید در فضاهای باز و بسته و رویش‌گاه‌های طبیعی که باتوجه به جاذبه‌هایی همچون فضای سبز خاص موجود در مزرعه و تولید و استفاده خوراکی دارویی از محصول و صنایع تبدیلی و فراوری، امکان بهره‌مندی توسط گردشگران را فراهم می‌کنند، براساس آئین‌نامه ابلاغی قابلیت دریافت مجوز را دارند.

گردشگری کشاورزی در این واحدهای بزرگ کشت و صنعت، به صورت فعالیتی تجربه‌گرا و بدون نیاز به احداث هرگونه سازه انجام می‌شود که با دریافت مجوزهای لازم از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و با رعایت قوانین و مقررات مربوط اجرا می‌شود.

شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در زمینی به مساحت ۶۷ هزار هکتار در قالب هشت واحد بزرگ کشت و صنعت در هفت شهرستان استان شامل شوش، شوشتر، باوی، اهواز، کارون، شادگان و خرمشهر درحال فعالیت است. این شرکت، با داشتن ظرفیت‌های فراوان، می‌خواهد در حوزه گردشگری جایگاه خود را باز کند که با تلاش‌های مدیرکل میراث فرهنگی خوزستان، مدیرعامل این هولدینگ بزرگ در استان، مدیران واحدها و همکاران پرتلاش‌شان، همکاران ما در واحد بازاریابی و تبلیغات اداره کل و همچنین بخش خصوصی، این ظرفیت در حال معرفی و تبدیل شدن به یک مقصد برای گشت‌های ویژه است.



## ثبت جشنواره برداشت نیشکر در تقویم ملی رویدادهای گردشگری کشور



سیدحکمت‌الله موسوی مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان خوزستان از ثبت جشنواره برداشت نیشکر در تقویم ملی رویدادهای گردشگری کشور خبر داد.

موسوی، در حاشیه مراسم رونمایی از پوستر و لوگوی جشنواره ملی برداشت نیشکر، در محل هتل نیشکر به خبرنگاران گفت: این اقدام با هدف معرفی بیشتر محصول نیشکر و صنعت وابسته به آن در سطح ملی صورت گرفته است.

وی با بیان این که این حرکت فرهنگی دستاوردی ماندنی و ریشه در فرهنگ غنی کشاورزی و صنعتی استان و توانمندی نیروهای انسانی آن دارد، افزود: از همه فعالان گردشگری، گروه‌های فرهنگی و اصحاب رسانه برای شرکت و برگزاری هر چه بهتر این جشنواره دعوت می‌کنیم.

مدیرکل میراث فرهنگی خوزستان، رونق اشتغال و ارزآوری را از فواید و ثمرات این جشنواره دانست و گفت: در دو سال گذشته گردشگری کشاورزی به یک اولویت کشوری تبدیل شده و امیدواریم با همت مجموعه توانمند نیشکر، استان خوزستان که در متن کشاورزی قرار دارد، در این زمینه نقش آفرینی کند.

موسوی معتقد است، یکی از مزایای دیگر این جشنواره علاوه بر توسعه گردشگری کشاورزی ایجاد درآمد ارزی برای استان به دلیل همجواری با کشورهای منطقه می‌باشد.

موسوی جوامع پیرامون مزارع نیشکر و فعالان حوزه گردشگری را ارکان اصلی این رویداد معرفی کرد و گفت: این جشنواره یکی از رویدادهای مصوب استان در سطح ملی است که امیدواریم همچون رویدادهای مشابه مانند جشنواره گردشگری نرگس زارهای بهبهان خوش بدرخشد.

وی با اشاره به این که مجموعه توانمند نیشکر یک ظرفیت ملی است، تاکید کرد، امیدواریم با هم‌افزایی و مشارکت مطلوب بین نیشکر و میراث فرهنگی بتوانیم اتفاقات خوب و مثبتی را رقم بزنیم.

وی ادامه داد: خوزستان پایتخت کشاورزی و پایتخت شکر کشور است، به‌طوری که سطح وسیعی از زمین‌های استان از هفت‌تپه تاریخی تا خرمشهر عزیز را مزارع نیشکر پوشش می‌دهند و این جشنواره تأثیر مستقیم و مثبتی بر مناطق پیرامون و ایجاد شادی و نشاط بر محیط استان خواهد داشت.

وی در پایان ضمن تبریک به مردم استان و خانواده بزرگ نیشکر بابت ثبت جشنواره برداشت نیشکر در سطح ملی، تاکید کرد، با تمام وجود و ظرفیت در کنار نیشکر هستیم.





## جان تازه به کارون



رئیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی شهرستان کارون، صنعت گردشگری را صنعتی فقرزدا می‌داند و معتقد است که رونق گردشگری نیشکر، اقتصاد روستاهای پیرامونی را متحول می‌کند.

احمد یوسفی‌نهاد در گفت‌وگو با سایت اولین جشنواره ملی برداشت نیشکر با اشاره به این که آخرین هفته آبان‌ماه جشنواره ملی نیشکر در کشت و صنعت فارابی برگزار می‌شود، گفت، این برگزاری به «آغاز راهی» برای حرکت در مسیر توانمندسازی روستاهای شهرستان کارون است. یوسفی‌نهاد افزود: شهرستان کارون به دلیل قرار گرفتن در مسیر رودخانه کارون، وجود نخلستان‌های زیبا، تاکستان‌های سرسبز و مزارع نیشکر از جاذبه‌های طبیعی و گردشگری متعددی برخوردار است.

وی تأثیر گردشگری نیشکر بر منطقه را مهم ارزیابی کرد و گفت: توسعه اقامتگاه‌های بومگردی روستایی یکی از چند پیامد مثبت گردشگری نیشکر است که به افزایش درآمدها و آبادانی روستاها ختم می‌شود.

معرفی نیشکر به عنوان یک جاذبه گردشگری، اعضای مجوز به گروه‌های گردشگری برای گشت و گذار در مناطق نیشکری و اسکان گردشگران در روستاهای همجوار طرح‌های نیشکر از اقداماتی است که رئیس میراث فرهنگی شهرستان کارون برای اجرای دقیق آن پس از برگزاری جشنواره تأکید کرد.

### روستاهاى کارون به «علوه‌ای» دیگر تبدیل می‌شوند

یوسفی‌نهاد از روستای علوه به عنوان یک روستای نمونه گردشگری شهرستان کارون نام برد و عنوان کرد که می‌توان با برنامه‌ریزی صحیح سایر روستاها را از منظور گردشگری روستایی، به «علوه» ای دیگر تبدیل کرد.

روستای علوه با داشتن نخلستان‌های زیبا و مزارع چای قرمز (ترش) به عنوان یک روستای نمونه گردشگری شهرتی ملی یافته‌است.



## یک تیر و چند نشان



رئیس میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان خرمشهر معتقد است، بخش صنعتی کشت و صنعت‌های نیشکری راهکاری مؤثر برای جذب گردشگر و افزایش آگاهی در جامعه است و در واقع این نوع گردشگری، یک تیر و چند نشان است.

سجاد پاک‌گهر در گفت‌وگو با سایت اولین جشنواره ملی برداشت نیشکر همچنین خواستار احیای گردشگری صنعتی نیشکر همگام با گردشگری کشاورزی شد و گفت: این نوع گردشگری چند صبا‌حی است که در کشورهای صنعتی مورد توجه قرار گرفته و به عنوان یکی از منابع مهم درآمد ارزی این کشورها محسوب می‌شود.

به گفته پاک‌گهر، همجواری کشت و صنعت نیشکر میرزا کوچک خان با خرمشهر زمینه را برای رونق گردشگری صنعتی و بازدید اقشار مختلف از نحوه «فرآوری شکر» فراهم کرده‌است.



### برگزاری تورهای دانش‌آموزی

پاک‌گهر به برنامه‌ریزی برای بازدید از بخش صنعت کشت و صنعت میرزا کوچک خان اشاره کرد و افزود که با هماهنگی آموزش و پرورش، تورهای دانش‌آموزان برای بازدید از کارخانه تولید شکر شکل خواهد گرفت.

رئیس میراث فرهنگی خرمشهر، همجواری نیشکر با خرمشهر را ظرفیتی مهم برای اشتغال، اقتصاد و گردشگری منطقه عنوان کرد و گفت: تعداد زیادی از مردم منطقه در این شرکت مشغول به کار هستند و نیشکر تأثیر زیادی بر اقتصاد و معیشت منطقه گذاشته‌است. با فعال شدن گردشگری نیشکر، مناطق پیرامونی بیش از گذشته از این ظرفیت تأثیر خواهند پذیرفت. او در بخش دیگری از سخنان خود به تالاب ناصری که متشکل از زهاب‌های نیشکری است، نیز اشاره کرد و خواستار سرمایه‌گذاری به منظور تقویت زیرساخت‌های گردشگری آن شد. تالاب انسان ساخت ناصری، یکی از تالاب‌های زیبا با وسعت ۹ هزار ۶۰۰ هکتار در شمال خرمشهر واقع شده و طبق سرشماری‌های سازمان محیط زیست، بیش از ۲ هزار پرنده و همچنین ۲۸ راس پستاندار از قبیل روباه، شغال، خدنگ، گراز و... در این منطقه حضور دارند. با ثبت ملی جشنواره نیشکر گردشگری، این تالاب نیز در کنار مناطق پیرامونی طرح‌های نیشکر رونق بیشتری می‌یابد.

جشنواره نیشکر به عنوان یکی از ۶۲ رویداد شاخص گردشگری کشور در تقویم ملی رویدادهای گردشگری ثبت شده‌است.



جشنواره ملی  
نیشکر کارون

آبان‌ماه ۱۴۰۰  
ویژه‌نامه نخستین جشنواره برداشت نیشکر



## چشم زیگورات به راه گردشگری نیشکر



جاذبه‌های گردشگری شوش آن چنان خیره‌کننده است که اخیراً سفیر سوئیس در سفر به این شهر باستانی، زبان به ستایش گشوده و گفته‌است که «در طول دوران خدمتم شهری را با ظرفیت‌های شوش ندیده‌ام».

حالا هم «گردشگری نیشکر» به ظرفیت‌های بی‌شمار گردشگری طبیعی، تاریخی، فرهنگی و مذهبی این شهر افزوده شده و این ظرفیت‌ها در کنار هم، به گفته رئیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی شوش می‌تواند نگاه گردشگران جهانی را به خود جلب و چشم‌ها را خیره کند.

رضا چنانی در گفت‌وگو با سایت اولین جشنواره ملی برداشت نیشکر «دو حوزه صنعت و مزارع نیشکر» را ظرفیتی مناسب بازدید گردشگران داخلی و خارجی دانست و عنوان کرد: ثبت جشنواره ملی برداشت نیشکر باید سرآغازی برای احداث و تکمیل زیرساخت‌های گردشگری باشد تا گردشگر، اقامتی راحت و آسان را تجربه کند.

وی «روستای خماط» را روستای هدف گردشگری در شوش برشمرد که با فعال شدن گردشگری نیشکر و تکمیل زیرساخت‌ها در این منطقه، روستاهای زیادی مثل خماط در منطقه شکل می‌گیرد و اقتصاد روستایی در سایه آن متحول خواهد شد.

روستای خماط در ۳۰ کیلومتری شهر شوش قرار گرفته و همه ساله شمار زیادی مسافران و گردشگران خارجی از کشورهای مختلف اروپایی و آسیایی از این مسیر برای بازدید نخستین اثر ثبت جهانی ایران زیگورات استفاده می‌کنند.

به گفته رئیس میراث فرهنگی شوش، بخشی از مسیر تاریخی چغازنبیل و محوطه هفت‌تپه از نیشکر می‌گذرد و عبور هزاران مسافر داخلی و خارجی از این مسیر می‌تواند پتانسیلی بزرگ برای رونق گردشگری نیشکر شود به شرط آن که زیرساخت‌ها مهیا شود.

او معتقد است که با گردشگری روستایی می‌توان روستاها را به عنوان قطب مولد استان احیا کرد و جمعیت مهاجرت کرده را دوباره به روستا بازگرداند.

شهر باستانی شوش با داشتن دو اثر ثبت جهانی و آثار تاریخی متعدد از چند تمدن، مورد هدف گردشگری بسیاری از مسافران داخلی و خارجی است. این شهر، پایتخت تمدن چند هزار ساله عیلامیان بوده‌است.

کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه نیز همجوار با این شهر باستانی، به عنوان قدیمی‌ترین کارخانه تولید شکر ایران، نقش مهمی در اقتصاد منطقه دارد و با دارا بودن جاذبه‌های گردشگری، می‌تواند گردشگری منطقه را رونقی دو چندان دهد.



## برند گردشگری خوزستان



سرپرست میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی شهرستان اهواز، با اشاره به گره خوردن نام خوزستان به نیشکر تأکید کرد که گردشگری نیشکر ظرفیت تبدیل به یک «برند» کشوری را دارد.

تبار قریب در گفت‌وگو با سایت اولین جشنواره ملی برداشت نیشکر به ظرفیت‌های خوزستان در گردشگری اشاره کرد و خوزستان را «استانی غنی با جاذبه‌های فراوان» در این حوزه برشمرد که می‌تواند قطب گردشگری کشور شود.

وی از خیز گردشگران به سمت گردشگری رویدادمحور خبر داد و گفت، گردشگری

رویدادمحور عنصری کلیدی برای توسعه خوزستان و معرفی فرصت‌های گردشگری این استان است. سرپرست میراث فرهنگی اهواز به جشنواره‌هایی مثل چای ترش، برداشت انگور و گل نرگس اشاره و برگزاری این نوع جشنواره‌ها را عاملی برای معرفی بهتر و جذب گردشگر بیشتر عنوان کرد.

وی گفت: در این جشنواره‌ها که در مناطق مختلف خوزستان برگزار می‌شود، علاوه بر فروش محصولات در غرفه‌های نمایشگاه، قابلیت‌ها و ظرفیت‌های روستایی مثل صنایع دستی و غذاهای محلی در معرض دید عموم قرار می‌گیرد.

تبار قریب گستردگی نیشکر از شمال تا جنوب خوزستان را در رونق گردشگری مؤثر دانست و افزود: وجود اقوام و فرهنگ‌های مختلف در مناطق پیرامونی نیشکر فرصتی مناسب برای جذب گردشگر است و با ایجاد مراکز گردشگری و بوم‌گردی در مناطق پیرامونی، گردشگری رونق بیشتری می‌گیرد.

او با بیان اینکه توسعه گردشگری روستایی، گردشگری کشاورزی و ایجاد اقامتگاه‌های بوم‌گردی از جمله مواردی هستند که فرایند توسعه پایدار را در روستاها ایجاد می‌کنند، افزود: بهترین راه برای ایجاد توسعه پایدار، اشتغال پایدار، تولید درآمد متوازن و پایدار در روستاها توجه به گردشگری روستایی است.

سرپرست میراث فرهنگی اهواز اقامتگاه‌های بوم‌گردی را برای توسعه روستا مؤثر دانست و افزود که اقامتگاه‌ها صرفاً مکانی برای اسکان گردشگران نیستند، بلکه محلی برای تبادل مناسب میان گردشگر و جامعه محلی است، در اقامتگاه‌های بوم‌گردی معرفی فرهنگ و آداب و رسوم، تولید و فروش صنایع دستی، تولید و فروش محصولات محلی صورت می‌گیرد.







ویژه نامه نخستین جشنواره برداشت نیشکر  
آبان ماه ۱۴۰۰









ویژه نامه نخستین جشنواره برداشت نیشکر  
آبان ماه ۱۴۰۰







# ارتقای معیشت محلی با رونق گردشگری

دکتر مجید شمس - دکترای برنامه‌ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی



همچنین بنای فیلیه در خرمشهر، مساجد جامع شهرهای مختلف، بازارهای قدیمی، قلعه‌های تاریخی، بازمانده شهرهای باستانی و آرامگاه‌های قدیمی متعدد دیگری در استان خوزستان پراکنده شده‌اند که یادآور دوره‌های تاریخی بوده‌است. این را باید به ده‌ها اثر تاریخی و باستانی دیگر در این استان اضافه کرد.

## جاذبه‌های اجتماعی خوزستان

این نوع از جاذبه‌ها بخش دیگری از دیدنی‌های این استان را تشکیل می‌دهند. هر یک از جوامع ایرانی دارای جاذبه‌های اجتماعی خاص خود هستند. هر یک از اقوام ایرانی که در این استان پهناور زندگی می‌کنند، دارای جشن‌ها و آداب و رسوم مختلف و نظم و قوانین خاصی هستند که برای مردم دیگر جالب و دیدنی است. مراسم اعیاد مذهبی و ملی که در این استان برگزار می‌شوند، نوع لباس پوشیدن و جشن‌های محلی از جمله مواردی هستند که دارای نظم خاصی بوده و جزء آداب و رسوم مردم استان خوزستان به‌شمار می‌آیند. شیوه معیشت و زندگی خاص عشایر، لباس‌های محلی و صنایع دستی اقوام مختلف که در محدوده این استان زندگی می‌کنند، غذاهای محلی که با توجه به شرایط آب و هوایی تهیه می‌شوند و در بین مردم معمول است همچنین شیرینی‌های محلی و ... از جمله جاذبه‌های اجتماعی جالب توجه است.

با توجه به جاذبه‌های متنوع و فراوان موجود در خوزستان، در صورت فراهم شدن زمینه‌ها و بسترهای لازم، گردشگران خارجی و داخلی فراوانی به استان وارد می‌شوند که آثار و نتایج اقتصادی قابل توجهی به جای خواهد گذاشت.

در صورت برنامه‌ریزی، می‌توان گردشگرانی را که به استان وارد می‌شوند را به مناطق مختلف دارای جاذبه‌های گردشگری هدایت و راهنمایی کرد. در این صورت، همه مناطق از نتایج و آثار اقتصادی مربوط، سود خواهند برد و جاذبه‌های عمومی گردشگری در استان نیز افزایش خواهد یافت.

ایجاد فرصت‌های شغلی در استان در اثر ورود گردشگران موضوع بسیار مهمی است که در برنامه‌ریزی جامع گردشگری باید توجه ویژه‌ای به آن شود. یکی از راه‌های ایجاد اشتغال، برنامه‌ریزی مناسب در زمینه جذب گردشگران داخلی است. توسعه گردشگری داخلی، رشد فرهنگی و آگاهی سیاحان داخلی و نیز رونق اقتصادی را در پی دارد.

## جاذبه صنعتی و گردشگری استان خوزستان

در جهان امروز علاوه بر آثار و جاذبه‌های تاریخی و باستانی، اکوتوریسم و جلوه‌های طبیعی که جزو زمینه‌های جذب گردشگران محسوب می‌شوند، گردشگری صنعتی نیز به عنوان فرصتی مناسب جهت توسعه هر چه بیشتر صنعت گردشگری و جذب هر چه بیشتر گردشگران شناخته شده‌است. در ایران - کشوری که از فن‌آوری‌های بومی گرفته تا صنایع عصر جدید نمونه‌های منحصر به فردی در آن وجود دارد - فرصتی طلایی و ویژه را به وجود آورده که در صورت سرمایه‌گذاری مناسب می‌توان به توسعه صنعت توریسم امیدوار بود.

به جز صنایع عظیم نفتی موجود در استان، جاذبه‌های صنعتی دیگری نیز در استان وجود دارد که قابلیت جذب هر چه بیشتر گردشگران صنعتی را فراهم کرده‌اند که کشت و صنعت‌های نیشکری، کارخانجات فولاد و پتروشیمی و سدهای عظیمی همچون سد عباسپور از این جمله‌اند. در منطقه خوزستان، ظرفیت‌های زیادی برای گسترش صنعت جهانگردی وجود دارد. در بخش‌های مختلف این منطقه، چشم‌اندازهای گوناگون مورد نظر سلیقه‌های مختلف مشاهده می‌شود. با توجه به تأثیر ایجاد نمایشگاه‌ها بر افزایش ورود گردشگران در مناطق توریستی، ایجاد نمایشگاه‌های فصلی در زمینه عرضه محصولات در سطح استان و کشور یکی دیگر از راهکارهای جذب گردشگر به منطقه است. برگزاری نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌های مربوط به حوزه‌هایی همچون صنعت و برگزاری جشن‌ها و فستیوال‌های گوناگون از دیگر راه‌های افزایش تقاضای گردشگری در منطقه است.

توریسم و صنعت جهانگردی به عنوان یکی از سه صنعت درآمدزا و مهم جهان در کنار صنایع نفت و خودروسازی مورد توجه دولت‌هاست. به همین دلیل، اکثر کشورها با ایجاد اعتبارات و بالفعل کردن امکانات بالقوه درصدد جذب هر چه بیشتر گردشگران به مناطق مورد نظر هستند. برای مثال، کشور استرالیا با ایجاد امکانات ورزش آبی، کشور سوئیس با ایجاد تسهیلات ورزش‌های زمستانی و کشور اتریش با ایجاد مراکز فرهنگی توانسته‌اند رونق زیادی به این مناطق بدهند. صنعت گردشگری در هر منطقه دارای آثار اقتصادی قابل ملاحظه‌ای است. ایجاد اشتغال برای کارگران ساده و صاحبان مهارت‌های گوناگون در مناطق گردشگری، دستیابی به درآمد ارزی، رونق هر چه بیشتر اقتصادی و تجاری منطقه‌ای، برخی از آثار آن است. بخش اصلی این صنعت برای استفاده از مزایای اقتصادی آن شامل تأسیس مکان‌های اقامت و مکان‌های خدمات رسانی گردشگران مانند محل‌های تفریحی، گردشگری و ورزشی است.

با وجود سودمندی این صنعت برای رشد و رونق اقتصادی و علیرغم تأکید و تذکر بسیاری از صاحب‌نظران کشورمان بر لزوم توجه بیشتر به آن، متأسفانه هنوز جایگاه

شایسته خود را در ایران نیافته‌است. در این میان استان خوزستان

با دارا بودن آثاری با قدمت تاریخی، زمینه‌های لازم برای

سرمایه‌گذاری در امر گردشگری را داراست. وجود آثاری

همچون معبد زیگورات چغازنبیل در شوش، اشکفت

سلمان و کول فرح ایزه، و همچنین تالاب‌های متعدد

و طبیعت زیبا زمینه‌های مناسبی را برای حضور

گردشگران ایجاد کرده‌است.

در استان خوزستان زمینه‌های متنوعی برای

گردشگری وجود دارد. با توجه به وجود این زمینه‌ها،

می‌توان با برنامه‌ریزی مناسب، صنعت گردشگری

استان را به گونه‌ای سامان داد که آثار اقتصادی

این صنعت در سراسر استان گسترش یابد. جاذبه‌های

گردشگری استان فراوان، متنوع و بسیار ارزشمند است.

## جاذبه‌های طبیعی خوزستان

جاذبه‌های طبیعی استان فراوان است مانند مزارع کشاورزی و

نیشکری، نخلستان‌های خرمشهر، آبادان و شادگان، جنگل‌های بلوط، دشت

سوسن، کشتزارهای برنج و گندم، مزارع نیشکر در هفت‌تپه و شهرهای مختلف، تپه ماهورها

و آبشارها و آسیاب‌های قدیمی شوشتر، باغ‌های مرکبات شوشتر و دزفول، دشت‌های گل نرگس

بهبهان، شقایق‌ها و بابونه‌های هفتگل و تالاب شادگان، خوزستان را جزو پرجاذبه‌ترین استان‌های

کشور قرار داده‌است.

سواحل زیبای خلیج فارس در جنوب و کوه‌های بلند و برف‌گیر و ... چشم‌انداز و اقلیم‌های

متفاوتی در چهار سوی خوزستان فراهم آورده و یکی از زیباترین مناطق طبیعی ایران را رقم

زده‌است. آفتاب دل‌نشین، آب فراوان، خاک مرغوب و مردمانی سخت‌کوش سبب شده‌اند که این

منطقه یکی از پرحاصل‌ترین نقاط ایران شده و لقب «زرخیز» را از آن خود کند.

## جاذبه‌های تاریخی خوزستان

استان خوزستان یکی از نواحی تمدن‌خیز و کهن جهان بوده و از اهمیت بالایی برخوردار است.

هر یک از شهرستان‌های این استان در برگیرنده بناهای تاریخی و معماری شگفت‌آوری هستند

که نمایانگر تمدن و هنر مردمان این سرزمین در گذشته‌های دور است.

بناهای منحصر به فردی از دوره‌های مختلف تاریخی در این ناحیه باقی مانده‌است که از

بازارزترین میراث تاریخی ایران و جهان به‌شمار می‌روند. چغازنبیل در همجواری مزارع نیشکر

هفت تپه معروف‌ترین و مهم‌ترین اثر تاریخی معماری این منطقه است که در شهرستان شوش

ساخته شده‌است. زیگورات در قرن ۱۳ پیش از میلاد به صورت معبدی چند طبقه ساخته شده‌است

که هم‌اکنون دو طبقه از آن پا برجاست و به علت شگفتی اعجاب‌آور خود از سوی سازمان

یونسکو به عنوان میراث فرهنگی جهانی ثبت شد. آکرویل و آپادانا نیز هر یک بازمانده‌های

شهرهای باستانی منطقه شوش هستند. آرامگاه دانیال نبی و قلعه‌های قدیمی نیز از مهمترین آثار

منطقه باستانی شوش‌اند که هر یک نمایانگر هنر و تاریخ درخشان این خطه در روزگار خود است.





# گردشگری نیشکر، روی نفت را کم می‌کند

ماجده کردستانی - فعال گردشگری



شهری بسیار ناشناخته، تعجب آور و هیجان انگیز است.

بسیاری از امور روستایی برای مردم شهری ناشناخته است اما با رشد گردشگری، گردشگری کشاورزی نیز سمت و سوی خود را گرفته و گردشگران زیادی را به سمت خود هدایت کرده و گردشگران را به مزارع، مراتع و محل‌های طبیعی دیگری از جمله مزارع نیشکر جذب کرده‌است.

## رونق معیشت جوامع محلی با گردشگری نیشکر

گردشگری کشاورزی یا گردشگری مزارع یکی از راهکارهای حاضر برای توسعه روستاها و رونق اقتصادی آن‌ها و نیز ایجاد معیشت پایدار برای روستاییان است. در این میان اما، صنعت گردشگری در استان خوزستان با توجه به گردشگری پذیر بودن آن از اهمیت قابل توجهی برخوردار است که وجود مزارع نیشکر جاذبه‌های خاصی در صنعت گردشگری کشاورزی ایجاد کرده و سبب رونق آن شده‌است.

در اطراف طرح‌های نیشکر، روستاهای زیادی قرار گرفته‌است و وجود این صنعت در کنار روستاها می‌تواند سبب رونق این جوامع محلی شود. به عبارت دیگر، توجه به اهمیت و ظرفیت صنعت گردشگری کشاورزی به ویژه گردشگری نیشکر، اشتغال و توسعه پایدار را برای روستاها به ارمغان خواهد آورد.

گردشگری نیشکر یک صنعت بزرگ با ظرفیت‌های بی‌شمار است که در سطح ملی می‌تواند دیده شود تا شکوفایی اقتصادی منطقه را به همراه آورد. مزارع نیشکر خوزستان از معدود زیستگاه‌های هستند که گونه‌های پرندگان در حال انقراض در آنجا زندگی می‌کنند که این ظرفیت خود بر اهمیت صنعت گردشگری نیشکر می‌افزاید.

صنعت نیشکر با دارا بودن ظرفیت‌های بی‌شماری علاوه بر رونق تولید ایجاد اشتغال، نقش تأثیرگذاری در صنعت گردشگری استان دارد. شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی استان با اهتمام بخشی به توسعه پایدار و ایجاد اشتغال مولد در صنعت گردشگری اقدام به تأمین زیرساخت‌های اقامتی تفریحی و... در راستای رونق بخشی به گردشگری استان به ویژه گردشگری کشاورزی کرده‌است، چرا که گردشگری نیشکر منشأ تولید درآمد و اشتغالزایی و شکوفایی اقتصادی برای روستاهای حاشیه طرح‌های نیشکر است.

ایجاد زیستگاه‌های مناسب برای پرندگان در مزارع نیشکر، شکل‌گیری اکوسیستم طبیعی و جاذبه‌های دیدنی از جمله تالاب ناصری، فضای مناسبی را برای گردشگران نیشکر ایجاد کرده‌است.

امید است با راهکارهای مدون، بلندمدت و بهره‌گیری از ظرفیت بالقوه و تبدیل آن به ظرفیت‌های بالفعل صنعت گردشگری در مزارع نیشکر خوزستان، می‌توان آینده درخشانی را برای صنعت گردشگری کشاورزی پیش‌بینی کرد. با رونق گردشگری کشاورزی می‌توان ایران و استان را از وابستگی به نفت خوزستان نجات داد.

گردشگری کشاورزی از مصادیق شانزده‌گانه آیین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری مصوبه هیئت وزیران است که در جزء هفت بند ج ماده یک، تحت عنوان محیط‌ها و پارک‌های طبیعت‌گردی و گردشگری روستایی و عشایری قابلیت دریافت مجوز از اداره کل میراث فرهنگی و صنایع دستی را دارد.

گردشگری مزارع نیشکر یک نوع گردشگری بازدیدمحور است و هیچ گونه سازه‌ای احداث نمی‌شود، لذا هیچ‌گونه تغییری در وضعیت فعلی آن ایجاد نمی‌شود. بازدید از مراحل کاشت، داشت و برداشت، بررسی روش تهیه محصولات جانبی، عکس از مزارع، دیدن پرندگان و حیات وحش مزارع می‌تواند تجربه‌های خاطره‌انگیزی را برای شرکت‌کنندگان در تور ایجاد کند.

ورود گردشگر به محدوده نیشکر باعث ایجاد یک نگاه ویژه به جامعه روستایی پیرامون نیشکر برای پذیرایی، اقامت، خرید سوغات و تولیدات محلی و صنایع دستی می‌شود که با هدایت هدفمند می‌توان رونق اجتماعی و اقتصادی را در این روستاها ایجاد کرد.

گردشگری کشاورزی اقدامی برای جذب گردشگران به یک منطقه است. گردشگری کشاورزی با جذب گردشگران به مناطق روستایی باعث ایجاد شکلی از آرامش روحی و روانی در آن‌ها می‌شود.

## حس خوشایند برای گردشگر

یکی از بنیادی‌ترین ابعاد گردشگری، حوزه فرهنگی بومی محلی هر منطقه، کشور، شهر و روستاست. در گردشگری کشاورزی که زیرمجموعه گردشگری روستایی قرار دارد، هدف این است که به حرفه کشاورزی نزدیک‌تر شویم. این نه تنها به ما به عنوان یک گردشگر حسی خوشایند می‌دهد بلکه آشنا شدن با جغرافیای روستاهای ایران را نیز سبب می‌شود.

در بحث گردشگری کشاورزی، تمرکز بر حوزه‌های کمتر دیده شده کشاورزی است. چراکه خیلی از افراد با این حرفه به صورت عمومی آشنا هستند، اما تاکنون مراحل کشت، برداشت نیشکر یا یک محصول یا آبیاری کردن و... را تجربه نکرده‌اند؛ بنابراین گردشگری کشاورزی می‌کوشد تا ضمن رعایت سلامت و امنیت گردشگران و با نگاه شناخت فرهنگ‌های بومی و محلی، آن‌ها را با سبک‌های مختلف کشاورزی آشنا کند و از این فرصت برای بهبود فضای هویتی روستاها بهره‌برد.

گردشگری کشاورزی برای رسیدن به توسعه روستایی و ایجاد درآمد مکمل برای جامعه روستایی اهمیت به سزایی دارد. در واقع با رونق گردشگری کشاورزی می‌توان هم درآمدی جدی از کشاورزی عائد خانواده‌های روستایی کرد و هم روشی برای تأمین نیازهای روحی و تنوع خواه گردشگران امروزی است، همچنین روشی برای آبادانی و رونق مناطق روستایی و راهکاری برای بازگشت روستاییان به خانه‌ها و مزارع خود به‌شمار می‌رود.

زندگی در شهر و سبک زندگی ماشینی، بسیاری از ما را نه تنها از طبیعت دور کرده، بلکه مزایای بودن در چنین فضاهایی را هم از ما گرفته‌است. چگونگی زندگی مردم روستا و نوع کشاورزی برای مردم







# نقشه راه گردشگری نیشکر

## کشت و صنعت نیشکر هفت تپه

هفت تپه با نیشکر گره خورده است. ۶۰ سال است که این شرکت رونق بخش اقتصاد شوش و روستاهای اطراف است تا این که در سال ۹۴ این شرکت به بخش خصوصی واگذار شد. همزمان بحرانهای کارگری نیز از راه رسیدند اما ۱۸ مهرماه امسال صفحه جدیدی در تاریخ این شرکت گشوده شد. نخستین و قدیمی ترین تولیدکننده شکر از نیشکر در ایران با پیوستن به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی به ریل تولید بازگشت. این واحد در کیلومتر ۵۰ جاده اندیمشک اهواز و ۱۵ کیلومتری شوش قرار دارد.

## محوطه باستانی هفت تپه در حاصلخیزترین قسمت دشت خوزستان

گیر کردن گاواهن ماشینهای شخم زنی کشت و صنعت نیشکر هفت تپه در سال ۱۳۴۴ همان و پیدایش اولیه محوطه باستانی هفت تپه شوش همان. در سالهای بعد هنگام راه سازیهای مربوط به شرکت نیشکر هفت تپه، قسمتی از یک دیوار خشتی و طاقی آجری نمایان شد و بلافاصله توسط هیئت حفاری باستان شناسی به عنوان نقطه آغاز کار انتخاب شد.

## نیشکر بکارید، کاغذ برداشت کنید

این روزها با کشت نیشکر، می توانید کاغذ برداشت کنید. از این حرف زیاد تعجب نکنید. روند سوزناک قلع و قمع درختان برای تولید کاغذ به حدی پیش رفت که ۲۲ درصد جنگل های ایران طی ۴۰ سال گذشته نیست و نابود شدند. امروزه اما نیشکر پیش مرگ درختان در تولید کاغذ شده و کابوس قطع شدن را از آن ها گرفته است. باگاس نیشکر که شاید روزگاری دورریز به شمار می رفت، این روزها در تولید کاغذ ارزش زیادی یافته است.

## شرکت کشت و صنعت نیشکر امام خمینی (ره)

آغاز باشکوه بهره برداری در کشت صنعت امام خمینی (ره) در بهمن ماه ۱۳۷۸ رویش شیرینی از دل زمین بود و آغازگر تحولی نوین در اقتصاد خوزستان. این واحد در ۳۰ کیلومتری جنوب شهرستان شوشتر واقع شده است. از آنجایی که کارخانه شکر این واحد عظیم در سال ملقب به نام امام به بهره برداری رسید به نام ایشان مزین شده است. این کشت و صنعت با سپری شدن زمان، گام به گام توسعه یافت و اکنون در کنار تولید شکر، بزرگترین واحد تولیدکننده ام دی اف از باگاس و همچنین تولید خوراک دام را داراست.

## شوشتر: منطقه ای پر از شگفتی ها

شوشتر، شهر رمز و راز تاریخ ایران است. پر از آثار تاریخی و باستانی با تمدنی کهن در جوار مزارع قد کشیده نیشکر. گذر دو رود کارون و دز تاثیر زیادی در تاریخ و آثار باستانی و کشاورزی این منطقه گذاشته است. آبشارهای شوشتر، پل شادروان، بند میزان و قلعه سلاسل رنگ و بوی دیگری به تاریخ این شهر بخشیده است. البته دیدنی های شوشتر به سازه های آبی آن ختم نمی شود. شوشتر، جاهای دیدنی دیگری هم دارد که در کنار مزارع نیشکر می تواند به یک تجربه بی نظیر از یک سفر تبدیل شود.

## قابلیتی برای تبدیل خوزستان به قطب دامداری صنعتی

کارخانه خوراک دام شعبیه یکی از چند صنعت پایین دستی نیشکر است که در حلقه پایانی این گیاه جادویی قرار دارد. در این کارخانه، از بقایای دورریختنی نیشکر به همراه چند افزودنی مثل ملاس، خوراکی خوش طعم و مقوی باب میل دام ها تهیه می شود. این خوراک دام، چندانکه اشتغال، درآمدزایی و حفظ محیط زیست را در منطقه ایجاد کرده و نقش مهمی در حفظ مراتع و منابع طبیعی پیرامون داشته و مانع نابودی آن شده است.

## شرکت کشت و صنعت نیشکر دهخدا

بیش از ۲ سال و ۸ ماه از به زیر آب رفتن مزارع شرکت کشت و صنعت نیشکر دهخدا در پی سیل ۹۸ گذشته است؛ شرکتی که پیش از سیل وحشتناک اخیر، یک دوره خشکسالی طاقت فرسا را هم از سر گذرانده بود، حالا با گذشتن از این بحران ها به همت غیور مردان نیشکری در حال سپری کردن فصل برداشت این محصول است. در شرکت دهخدا برای مقابله با بحران خشکسالی، طرح ها و روش های نوین آبیاری از جمله بازچرخانی آب در مزارع در نظر گرفته شده است. این شرکت در راستای تعهدات محیط زیستی، مجریان برداشت را ملزم کرده است، دست کم ۵۰ درصد مزارع نیشکر به صورت سبز برداشت شود.

## مزارع همیشه سرسبز نیشکر زیستگاهی امن برای حیات وحش

پناهگاه حیات وحش مزارع نیشکر جاذبه های گردشگری برای طبیعت گردان را در دل خود جای داده است. در این مزارع پستاندارانی مانند گراز، گربه وحشی، شغال و انواع جوندگان سکنی گزیده اند. این مزارع با دارا بودن عرصه های طبیعی و چشم اندازهای زیبا توانایی جذب گردشگران داخلی و خارجی و حرکت در جهت توسعه پایدار اکوتوریسم استان را دارد.

## جادویی ترین پسماند گیاهی

جادویی ترین پسماند گیاهی دنیا؛ این عنوانی است که اهل فن به باگاس نیشکر داده اند. پسماندی که محصولاتش همچون یک شعبده است و از رشته رشته وجودش هزار و یک محصول تولید می شود. این پسماند جادویی، یک کارآفرین تمام عیار است و چشم ها را به خود خیره کرده است. قابلیت این پسماند گیاهی به حدی است که هیچ دورریزی ندارد و از تولید کاغذ گرفته تا لیوان های یکبار مصرف نقش دارد.

## کشت و صنعت نیشکر دعبل خزاعی

دِعبِل نام یک شاعر مشهور دوره عباسی است که به عشق و ولایتمداری به اهل بیت (علیهم السلام) شهره بود. این نام زینت بخش یکی از هشت طرح شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی است که در ۲۵ کیلومتری جنوب شرق جاده اهواز - آبادان قرار دارد. نیشکر، باگاس، شکر خام، ملاس و شکر سفید از جمله محصولات این شرکت است که مساحتی در حدود ۱۲ هزار هکتار در اراضی شرق رودخانه زیبای کارون واقع شده است.

## گذری به سرزمین چای قرمز

مضیقی گلی با سقفی پوشیده از چوب و قاب هایی آویزان بر دیوار و چند فرش دستبافت در کف. اجاقی با زغال های گداخته در گوشه و ردیف استکان های کمر باریک بیش از هر چیز چشم ها را به سمت خود می کشاند و وسوسه ات می کند تا در کنارش بر دیوار تکیه دهی و مدهوش بوی معطر پیچیده در فضای صمیمانه ای شوی که با شوخ طبعی های "ابوعلی" لذت حضور دو چندان می شود. روایت شنیدنی ابوعلی از روستای علوه و چای قرمز را باید با آن لهجه شیرین و شوخ طبعی های مدامش شنید.

## بزرگترین تولیدکننده خمیرمایه و الکل

شرایط کروناپی سروکار همه را با یک کالا به طور بی سابقه ای بیشتر کرده است؛ مایعی به نام الکل. آیا می دانستید ۴۰ میلیون لیتر الکل طبی در دوره یک ساله بهره برداری در شرکت خمیرمایه و الکل رازی وابسته به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تولید شده است؟ بگذارید واضح تر بگوییم؛ این رقم که ۱۰ درصد بیش از ظرفیت اسمی این کارخانه است، حدود ۸۰ درصد الکل طبی مورد نیاز کشور را شکل می دهد. شرکت خمیرمایه و الکل رازی علاوه بر اینکه بزرگترین تولیدکننده الکل طبی در کشور است، بزرگترین تولیدکننده خمیرمایه نیز هست. این واحد تولیدی، در سال ۱۰ هزار تن خمیرمایه تولید می کند.



ویژه نامه نخستین جشنواره برداشت نیشکر  
آبان ماه ۱۴۰۰





### کشت و صنعت نیشکر امیرکبیر

در دوران صدارت میرزا تقی خان فراهانی ملقب به امیر کبیر تلاش‌هایی برای کشت و بهبود وضعیت نیشکر و تصفیه شربت آن صورت گرفت، اما پس از او رونقی در خور نیافت. در راستای تکریم این تلاش‌ها، نام امیرکبیر بر یکی از طرح‌های نیشکری در خوزستان نهاده شد. نیشکر امیرکبیر را می‌توان نگینی بر خاکریزهای دفاع مقدس دانست. زمین‌های زخم خورده از مین‌های بازمانده از دوران دفاع مقدس، اکنون به سبزه زارهای زیبا و باشکوه تبدیل شده‌اند که لطافت هوا، اشتغال، سودآوری و افتخار و سربلندی به بار آورده‌اند. این شرکت در راستای تعهدات محیط زیستی خود سال گذشته حدود ۴۰ درصد از مزارع نیشکر در این شرکت را به صورت سبز برداشت کرد.

### رونق گردشگری دفاع مقدس در اراضی نیشکر

در پهنه جلگه زرخیز جنوب‌غربی خوزستان که روزگاری آوردگاه نیروهای حق علیه باطل بود، اکنون کشتزارهای گسترده نیشکر همچون نگینی سبز بر انگشت پر بهای این سرزمین می‌درخشد. این صحنه، چشم‌انداز دلنواز کشتزارهای نیشکر همراه با جنبش ساق و برگ‌ها و جوشش کارگران و کارکنان نیشکر جلوه‌گاه بی‌بدیلی را پدیدآورده است. در هشت سال دفاع مقدس، بخش عمده ای از زمین‌های دو کشت و صنعت امیرکبیر و میرزا کوچک خان منطقه عملیاتی بود. اخیراً هم از یادمان دفاع مقدس در نیشکر امیرکبیر روغایی شده و قرار است همزمان با گردشگری مزارع نیشکر، گردشگری دفاع مقدس نیز در این مناطق رونقی دوباره پیدا کنند.

### تحفه‌ای از دل نیشکر

اگر دور و برتان را خوب نگاه کنید اثری از نیشکر می‌بینید؛ در اتاق خواب، پذیرایی و دکوراسیون خانه. برای دیدن نیشکر به دنبال یک نی در خانه نباشید. کابینت، میز و صندلی‌ها، مبلمان، کتابخانه‌ای که در خانه دارید ممکن است جنس‌اش از نیشکر باشد که این روزها به دلیل کیفیت بالا، مشتری‌های زیادی پیدا کرده‌است. در کنار شهد معجزه‌گر و نمره شیرین این گیاه جادویی، از جادوی پسماندش، محصولات به بار می‌نشیند که هم سود اقتصادی دارد و هم حافظ محیط زیست است. یکی از این محصولات ام‌دی، اف است.

### نیشکر و تعهد اجتماعی به روستای گردشگری چمیان

اگر بگویم نخلستان‌ها، زیبایی کارون دوست داشتنی را دوچندان کرده‌اند، بی‌راهه نرفتم، افزون بر آن، در ذهن خود تاکستان‌های انگور و مزارع گندم را نیز به این تابلوی قشنگ در روستای چمیان اضافه کنید؛ فضایی بکر و در جه یک برای گذراندن اوقاتی خوش به دور از هیاهوی شهری. نیشکر نسبت به این روستا تاکنون احساس مسئولیت کرده و دبیرستان دخترانه سلمان فارسی و دبستان المهدی در روستای چمیان را تأسیس کرده‌است. حالا نیز عزم خود را جزم کرده تا با شناساندن ظرفیت‌های آن، این بخش حاصلخیز را رونقی مضاعف ببخشد.

### گمپوست

کود، عبارت خودمانی‌تر گمپوست است. اگر گلدانی در خانه حتی با یک پیچک هم داشته باشیم هر از چند گاهی برای رشد بهتر گل و گیاه، به دنبال آن هستیم. این نوع کود هم نیاز خاک را برطرف می‌کند و هم باعث می‌شود که گیاه رشد بهتری داشته باشد و هم مصرف آب را تا اندازه‌ای کاهش می‌دهد. در کنار تولید چندین محصول شرکت توسعه نیشکر، گمپوست هم تولید می‌شود و نه تنها در زمین‌های کشاورزی نیشکر از آن استفاده می‌شود بلکه شهرداری‌ها هم توجه ویژه‌ای به آن دارند و یکی از چند خریدار این نوع کود برای توسعه فضای سبز هستند.

### کشت و صنعت نیشکر میرزا کوچک‌خان

یکی از طرح‌های هشت‌گانه نیشکر در خوزستان، شرکت کشت و صنعت نیشکر میرزا کوچک‌خان است که به منظور بزرگداشت یاد این مبارز نستوه ملی به این نام مزین شده است. اراضی این شرکت با حال و هوای دفاع مقدس گره خورده است، به طوری که با برداشت اولین محصول نیشکر از این اراضی، شیرینی پیروزی در عملیات بیت‌المقدس را در کام ملت ایران اسلامی دوچندان کرد. این شرکت در ۷۵ کیلومتری جنوب‌غربی اهواز قرار دارد.

### تالاب ناصری، چشم‌انداز زیبای گردشگری

تالاب انسان ساخت ناصری یکی از مقاصد طبیعت‌گردی و جاذبه‌های گردشگری خرمشهر است. این پهنه آبی چشم نواز که در سال ۱۳۷۸ شکل گرفت، به زیستگاهی برای حیات وحش و محلی برای تولید ماهی و علوفه تبدیل شده‌است. تالاب ناصری علاوه بر گیاهان علف شور و گز و انواع ماهی، حدود ۴۱ گونه پرند آبی بومی و مهاجر را در خود جای داده‌است و پذیرای انواع پرندگان از سبیری است که هر سال برای زمستان گذرانی به این تالاب مهاجرت می‌کنند.

### شکر معجزه گر

اگر شما هم با خواص شگفت‌انگیز شکر قهوه‌ای آشنا شوید، مشتری پر و پا قرص آن می‌شوید. البته هر شکر قهوه‌ای این خاصیت را ندارد و صرفاً شکرهای قهوه‌ای نیشکری، مرغوب و درجه یک هستند. مصرف این نوع شکر مانع چاقی می‌شود و عاملی برای مقابله با دیابت است. همین خاصیت درمانی باعث شده که ردیف بسته‌های شکر قهوه‌ای در قفسه عطاری‌ها خودنمایی کند. به دلیل خاصیت دارویی، پزشکان نیز مصرف این شکر را به بیماران خود تجویز می‌کنند. در حال حاضر بهترین نوع شکر قهوه ای در شرکت نیشکر میرزا در انواع بسته‌بندی‌های مختلف تولید می‌شود و با توجه به استقبال فراوان مردم، قرار است ظرفیت تولید آن بیشتر شود.

### کشت و صنعت حکیم فارابی

درباره عظمت علمی حکیم «ابونصر محمد فارابی» همین بس که ابن سینا او را استاد خود نامیده‌است. نام این دانشمند بزرگ اسلامی بر تارک یکی از کشت و صنعت‌های شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی می‌درخشد. این واحد در کیلومتر ۳۰ جاده اهواز – آبادان در شرق رودخانه کارون واقع شده‌است؛ کارونی که مایه حیات خوزستان است، به شاهرگ آب شکرستان تبدیل شده‌است. این شرکت در سال ۱۳۷۳ به مساحتی در حدود ۱۵ هزار هکتار تأسیس شد. نیشکر فارابی تنها تولیدکننده شکر دارویی کشور است که نیاز ۶۳ شرکت داروسازی ایران را تأمین می‌کند.

### شکرستان فارابی

دیگر نیازی نیست که از عطاری‌ها زنجبیل یا هل بگیرید و به چای خود اضافه کنید. فقط کافی است یک بسته از شکرهای شکرستان فارابی را در چای خود حل کنید تا هم شیرین شود و هم طعم دار. شکر با چهار طعم شگفت‌انگیز لیمو، زنجبیل، دارچین و هل به همراه اقسامی از شکرهای شاسه و پودری و مایع در اینجا تولید و روانه بازار می‌شود. شکرستان فارابی رویش شکرهای طعم دار در قطب شکرستان ایران زمین است.

### کشت و صنعت نیشکر سلمان فارسی

سلمان فارسی اولین ایرانی است که به اسلام ایمان آورده و پیامبر مکرم اسلام، این دانشمند دهقان‌زاده رامهرمزی را از اهل‌بیت خود دانسته است. این افتخار در نامگذاری یکی از واحدهای نیشکری متجلی شده است. شرکت سلمان همچون سایر واحدهای نیشکری رونق‌بخش تولید داخلی و اشتغال بومی است. این کشت و صنعت در ۴۰ کیلومتری جنوب غرب جاده اهواز-آبادان قرار دارد.



# گردشگری حیات وحش برای ایام کرونا

## برای توسعه پرندنگری به چه امکاناتی نیاز داریم؟

پاسخ به این پرسش دو بخش دارد. اول اینکه ما تعداد پرندنگرهای خودمان را بالا ببریم و دوم پرندنگرهای خارجی را جذب کنیم. تعداد پرندنگرهای داخلی به شرایط اقتصادی برمی گردد. زمانی که اوضاع مانند الان مساعد نباشد طبیعتاً طبقه‌های پایین جامعه اولویت‌شان نیست یک دوربین دوچشمی یک میلیون تومانی بخرند چه رسد به اینکه سراغ برندهای معروف ۴۰ یا ۵۰ میلیون تومانی بروند؛ بنابراین در بخش اول یکی از عوامل رشد پرندنگران داخلی به اولویت‌های زندگی مردم برمی گردد، در این بخش ما می‌توانیم دوربین‌های دوچشمی داخلی تولید کنیم تا با قیمت بهتری به بازار عرضه شده و جمعیت بیشتری از مردم توان دسترسی به آن را داشته باشند. جدا از اقتصاد، شکل مدیریت مناطق تحت حفاظت



پرندنگری در حال تبدیل شدن به پردرآمدترین شاخه‌های اکوتوریسم (گردشگری سازگار با طبیعت) در جهان است که توانسته بین حفاظت از طبیعت و توسعه اقتصادی ارتباط تنگاتنگی را شکل دهد، به گفته **احسان طالبی** پرندشناس و راهنمای پرندنگری، آمریکا سالانه ۴۰ میلیارد دلار تنها از پرندنگری کسب درآمد می‌کند. او در گفت‌وگویی ضمن بیان وضعیت جهانی این شاخه از اکوتوریسم، پتانسیل‌ها و مشکلات پیش روی پرندنگری در ایران را تشریح کرد.

## آیا درآمدزایی حاصله از پرندنگری در دنیا با سایر اقسام گردشگری قابل مقایسه است؟

ما آماری از پرندنگری در کشورهای مختلف نداریم ولی آمریکایی‌ها هر چند سال یک بار برآوردی روی تعداد شکارچی‌ها و درآمد اکوتوریسم دارند که فکر می‌کنم هر پنج سال یک بار انجام می‌شود. آخرین آماری که آنها منتشر کرده‌اند به سال ۲۰۱۶ برمی گردد. براساس این آمار حدود ۴۵ میلیون نفر پرندنگر در این کشور وجود دارد. پرندنگرها طیف متنوعی هستند، گروهی که به شکل حرفه‌ای این کار را انجام می‌دهند روزهای زیادی در سفرند و تعداد سفرهایشان هم بالا است. در مقابل کسانی که به صورت تفریحی پرندنگری می‌کنند هزینه‌های سفرشان معمولاً کمتر است و همچنین تعداد سفرهایشان را هم مدیریت می‌کنند. جمعیت آمریکا بیش از ۳۰۰ میلیون نفر است و آنها در سال ۲۰۱۶ بیش از ۴۵ میلیون پرندنگر داشته‌اند که تعداد آنها تا امروز احتمالاً افزایش پیدا کرده‌است. این کشور از راه این شاخه از اکوتوریسم توانسته‌است سالانه بیش از ۴۰ میلیارد دلار درآمد کسب کند که برای هر فرد نزدیک به هزار دلار می‌شود و روی اقتصاد آمریکا تأثیر مثبتی دارد. مالیات تجهیزات خریداری شده، بلیت‌های ورودی پارک‌های ملی، غذا، راهنما و... محل‌های تأمین این ۴۰ میلیارد دلار هستند که برای پارک‌های ملی گردش مالی، اشتغال‌زایی و درآمد ایجاد می‌کنند. متأسفانه در ایران مناطق حفاظت‌شده و پارک‌های ملی ما منابع درآمدی ندارند و معدود مناطقی هم که توان کسب درآمد دارند درآمدشان آن‌چنان حداقلی است که باز هم به منابع دولتی وابسته‌اند و نمی‌توانند مانند پارک‌های ملی موفق دنیا نیروی محیط‌بان، متخصص حیات وحش و... به شکل مستقل استخدام کنند.

## در کدام کشورها پرندنگری بیشتر رونق دارد و چرا؟

کشورهای صنعتی پرندنگرهای بیشتری دارند. قشری که معمولاً سراغ پرندنگری می‌رود قشر متوسط یا متوسط به بالاست. طبقات پایین جامعه عمدتاً اولویت‌شان خرید دوربین دوچشمی نیست ضمن اینکه باید فرد ابتدا اوقات فراغت داشته باشد تا بتواند سفر برود بنابراین در کشوری که اقتصاد قوی‌تری دارد، پرندنگرها هم جامعه بزرگ‌تری هستند. از سوی دیگر پرندنگری یک تفریح علمی است؛ کسانی که معمولاً سراغ این شاخه از اکوتوریسم می‌روند معمولاً تحصیل کرده‌اند هر چند نمی‌توان به شکل قطعی گفت هر پرندنگری باید تحصیل کرده باشد. مقاصد پرندنگرها هم عموماً کشورهایی هستند که تعداد گونه‌های پرند بیشتری دارند. این کشورها دارای جنگل‌های استوایی هستند و تنوع گونه‌ای در آنها به نسبت عرض جغرافیایی بالاتر که ایران هم در آن واقع شده، بیشتر است؛ مثلاً در کلمبیا ۱۸۰۰ گونه رکورد شده یا اندونزی بالای ۱۷۰۰ گونه پرند دارد که همین موضوع باعث شده پرندنگران کشورهای غربی مشتاق سفر به این کشورها باشند و درآمد خوبی هم برایشان به همراه داشته‌است.

## ایران قابلیت این شاخه از گردشگری را دارد؟

ایران قابلیت‌های زیادی برای اجرای توره‌های ورودی پرندنگری دارد، درست است که تعداد گونه‌های ما به اندازه کشورهای آفریقایی، آمریکای لاتین و مرکزی یا اندونزی نیست اما ما در ایران جذابیت فرهنگی در کنار زیستگاه‌های متنوع را داریم و گردشگران صرفاً برای پرندنگری به ایران نمی‌آیند. برای آنها دیدن بناهای تاریخی و میراث جهانی ثبت شده در یونسکو در خوزستان، شیراز، اصفهان و شهرهای دیگر مهم است. برخی از پرندنگرها هم اهل کوهنوردی هستند و می‌خواهند همزمان با پیمایش در کوهستان و کمپ کردن پرندنگری کنند؛ بنابراین پرندنگری قابلیت تلفیق شدن با سایر اقسام اکوتوریسم را دارد و عملاً ایران از این نظر جذابیت لازم را برای آنها دارد. ما در ایران ۵۵۰ پرند رکورد شده داریم که نسبت به کلمبیا با ۱۸۰۰ گونه ضعیف است ولی همان‌طور که گفته شد تنوع زیستگاهی و فرهنگی و جغرافیایی آنها را به سمت کشورمان جذب می‌کند.

درست نیست و برای پارک‌های ملی و... برنامه درستی درحوزه گردشگری تدوین نشده‌است. ما برای پارک‌هایمان سایتی برای ثبت درخواست بازدید داریم و گردشگران گرفتار کاغذبازی در سیستم اداری که گاه روزها و هفته‌ها طول می‌کشد، می‌شوند. این موضوع نشان می‌دهد متولیان علاقه‌ای به جذب گردشگر ندارند درحالی که سایر کشورها به دنبال تسهیل هر چه بیشتر ورود گردشگران هستند زیرا درآمدشان وابسته به این صنعت است. برای رفع این چالش ما نیاز داریم مقاصدمان را بهتر مدیریت کنیم.

در دنیا در کنار تالاب‌ها امکاناتی فراهم می‌کنند تا چنانچه گردشگر بخواهد مستقر شود، این امکان را در اختیار داشته باشد اما متأسفانه ما چنین امکانی را در اغلب تالاب‌هایمان نداریم. حتی در تالابی مانند میزان اراک که چنین تجهیزاتی وجود دارد، برج آن‌چنان بلند است که اگر کسی ویلچر داشته باشد نمی‌تواند پرندنگری کند، این برج برای بچه‌ها هم مناسب نیست؛ بنابراین ما باید سازه‌هایمان استاندارد باشد تا گردشگر به راحتی عکاسی و پرندنگری کند. همچنین ما باید مسیرهای تردد در پرندنگری داشته باشیم، اگر گردشگری مدیریت شده نباشد و توریست‌ها با تعداد بالا و خارج از ظرفیت یا در روزهای متوالی به محلی بروند که محل زادآوری گونه‌ای است، کارشان به جای منفعت آسیب‌زننده است. در کشور پروژه‌هایی برای مناطق در موضوع اکوتوریسم یا پرندنگری مشخص شده اما چنانچه این پروژه‌ها اجرایی نشوند فایده‌ای نخواهند داشت.

در موضوع افزایش تعداد پرندنگرها ما با پدیده آموزش هم مواجهیم، تا چند سال پیش مدارس طبیعت تلاش می‌کردند بچه‌هایی را که در شهر بزرگ شده و ارتباط محدودی با طبیعت دارند با محیط‌زیست و حیات وحش آشنا کنند که متأسفانه چندی است آنها هم تعطیل شده‌اند.

## در ایران کدام مناطق برای پرندنگری مستعدترند؟

مناطق تالابی به لحاظ گونه‌ای مستعدترند به‌ویژه پاییز و بهار که فصل مهاجرت هستند. علاوه بر آن ما در زمستان هم گونه‌هایی را داریم که برای زمستان‌گردانی از عرض‌های شمالی‌تر به ایران مهاجرت می‌کنند. در هورالعظیم در فصل مهاجرت می‌توان بیش از ۱۰۰ گونه رکورد کرد که برای هر گردشگری جذاب است. البته ایران به لحاظ تنوع زیستگاهی شرایط خوبی دارد و هر جای کشور که گردشگر برود مکانی جذاب برای پرندنگری خواهد بود. همچنین ما در ایران گونه زاغ بور را داریم که اندمیک ایران است و درحاشیه کویر مرکزی است. در این منطقه شاید گونه زیادی به لحاظ پرندها نداشته باشیم اما از بسیاری از کشورهای دنیا برای رکورد و دیدن زاغ بور می‌آیند؛ بنابراین گاه یک تک‌گونه می‌تواند جذابیت بالایی ایجاد کند.

## مشکلات پیش روی پرندنگری چیست و برای رفع آنچه باید کرد؟

اصلی‌ترین مشکل موضوع اقتصاد است. در شرایط سخت اقتصادی نمی‌توان این شاخه از گردشگری یا حتی خود گردشگری را توسعه داد زیرا سفر از اولویت مردم خارج می‌شود. وقتی برای کسی تأمین غذا مسئله باشد طبیعی است که برای خرید دوربین دوچشمی یا کتاب‌های راهنمای صحرایی یا کفش طبیعت‌گردی اقدام نمی‌کند. برای حل چالش تجهیزات می‌توان به توان داخلی تکیه کرد همان‌طور که ما کفش طبیعت‌گردی را هم تولید کردیم و اشتغال‌زایی در این حوزه داشتیم. علاوه بر آن باید مدیریت مناطق جدا از مراکز استان و تهران باشد و مدیران مناطق اختیاراتشان افزایش پیدا کند تا صدور مجوزها راحت شود. محیط‌بانان ما باید آموزش ببینند تا بدانند در یک تور پرندنگری، توریست خارجی چه نیازهایی دارد و چه امکاناتی را باید برایش مهیا کنند.





## راهنمای پرندنگری در خوزستان



کتاب «راهنمای پرندنگری خوزستان» دربرگیرنده عکس‌های عبدالخالق طاهری و حجت طاهری و توضیحاتی پیرامون این موضوع است که در سال ۱۳۹۶ نشر ماه اقدام به انتشار آن کرده‌است. «راهنمای پرندنگری خوزستان» کتاب آموزش پرندنگری نیست، بلکه تلاش می‌کند با معرفی مناطق مهم تجمع پرندگان و جاهایی که می‌توان گونه‌های خاص و کمیاب را دید، اهمیت و ارزش‌های این منطقه از کشور را برای گردشگران و دوستداران پرندنگری آشکار کند. در این کتاب در کنار گونه‌های شناخته شده خوزستان که در جاهای دیگری از سرزمین ایران دیده می‌شوند، گونه‌های شاخص استان و کلونی‌های بزرگ و نقاطی که جمعیت پرندهای دریایی و کنار آب چَر که در خوزستان زادآوری دارند یا برای زمستان‌گردانی می‌آیند معرفی می‌شوند.

در این کتاب سایت‌های مهم پرندنگری استان و جاهایی که امکان دیدن آنها برای همه مردم با پژوهشگران وجود دارد و راه‌های دسترسی به آنها به تفکیک نشان داده شده‌است. هر چند بیشتر جاهایی که در اینجا معرفی شده‌اند، دارای امکانات و زیرساخت‌های مناسبی برای پرندنگرها نیستند، اما دست‌اندرکاران این کتاب امیدوارند با نمایش ظرفیت‌های پرندنگری استان، مدیران و مردم را برای سرمایه‌گذاری در این راه تشویق کند.

به گفته تهیه‌کنندگان این کتاب «پایه اصلی کتاب عکس‌های آن هستند و همه آنها طی چند سال توسط پدیدآورندگان عکاسی شده‌اند. با توجه به محدودیت صفحات کتاب بسیاری از عکس‌ها و چند نقطه پرندنگری نیز از کتاب حذف شده‌اند و از پرداختن به جزئیات هم پرهیز شده‌است». این کتاب به سفارش اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان خوزستان و در زمان مدیریت دکتر خسرو نشان مدیرکل وقت این اداره کل تولید شده‌است.



«ایرانگرد ۵» در نوروز ۱۴۰۱

## جاذبه‌های گردشگری در انتظار «ایرانگرد شو»



جواد قارایی کارگردان، تهیه‌کننده و راوی برنامه مستند «ایرانگرد» که یکی از پرتعدادترین برنامه‌های تلویزیون است، پس از فارغ‌التحصیلی در رشته مدیریت جهانگردی در سال ۸۹ با ساخت اولین فصل از مستند ایرانگرد در ۱۳ قسمت برای شبکه ۴ به شهرت رسید.

او در مجموعه «ایرانگرد» که تاکنون سه فصل از آن از شبکه اول سیما روی آنتن رفته سعی دارد در قالب یک تیم

فیلمبرداری حرفه‌ای به شهرها و استان‌های مختلف کشور سفر کرده و علاوه بر روایت زندگی و آداب و رسوم اقوام مختلف ایران جاذبه‌های گردشگری و بکر این سرزمین را به مخاطبان معرفی کند. او که دغدغه بسیاری نسبت به حفاظت از محیط زیست دارد، این بار ایده‌ای دیگر در سری پروژاند و قرار است با برنامه‌ای تحت عنوان مسابقه «ایرانگرد شو» انقلابی نو در عرصه مستندسازی خود و همچنین صنعت گردشگری کشور ایجاد کند.

جواد قارایی کارگردان مستند «ایرانگرد» درگفت و گویی بیان کرد: تولید «ایرانگرد ۵» برای پخش در نوروز ۱۴۰۱ از تلویزیون آغاز شده‌است.

وی اعلام کرد: در ایرانگرد ۵ به خراسان شمالی، گیلان، مازندران، هرمزگان، سیستان و بلوچستان و خراسان رضوی سفر می‌کنیم.

وی افزود: اهداف ایرانگرد فقط معرفی نیست، کار آن بیشتر فرهنگ سازی بوده و سعی در شناخت و معرفت هم وطنان عزیزمان نسبت به دارایی‌های با ارزش کشورمان اعم از اقلیم، طبیعت، مردم‌شناسی فرهنگ، آداب و رسوم، صنایع دستی خوراک پوشاک، زبان و موسیقی است و در این برنامه سعی داریم سمت و سوی اعتقادات و تفکرات مردم را برای انتخاب کردن مکان‌های سفر تغییر دهیم، چراکه کشور ما ایران جاذبه‌های گردشگری زیبا و بکری دارد که هنوز برای بسیاری از مردم شناسانده و معرفی نشده‌است. هنگامی که مردم به مسافرت می‌روند یا به سمت و سوی خوزستان، کیش، شیراز، اصفهان یا نهایت شمال کشور سفر می‌کنند، کشور پهناور ایران عزیزمان بسیار تنوع زیادی در جاذبه‌های گردشگری دارد و این برای مردم کشور شناخته شده نیست، بنابراین سعی داریم کشور را بیشتر کنکاش کنیم و جاذبه‌های آن را دریابیم تا مردم با این جاذبه‌های زیبا آشنا شده و هم صنعت گردشگری رونق پیدا کند و هم کارآفرینی در مناطق محروم ایجاد شود و سفرها به شمال و جنوب ختم نشود.

قارایی بیان کرد: ایرانگرد شو مسابقه‌ای خواهد بود که در قالب آن با معرفی و شناساندن جاذبه‌های بکر کشور جهت مسافرت‌های مردم را تغییر دهیم.

او درباره جزئیات «ایرانگرد شو» گفت: مسابقه‌ای ۶۰ قسمتی است که از ۳۱ استان کشور، یک خانم و یک آقا ایرانگرد حرفه‌ای وارد مسابقه می‌شوند. این ۶۲ نفر با همدیگر رقیب‌اند. ما برایشان سفر طراحی می‌کنیم و هر کدام را به نقطه‌ای از کشور می‌فرستیم که خارج از زادگاه و فرهنگ اوست. آنان باید همانند یک گردشگر مسئول و عاشق سفر کنند و مانند خود من درباره نقاط بکر گردشگری آن منطقه، معضلات و چالش‌های آن گزارش تهیه کنند. با همه آنان گروه تصویربرداری و کارگردانی می‌فرستیم.

قارایی ادامه داد: هر کدام از آنها از سفرشان مستند ۲۰ دقیقه‌ای می‌سازند. این مستند روی استیج می‌رود و بنده به‌همراه گروه داوری آنها را داوری می‌کنیم، در این مرحله نصفی از آنان کنار می‌روند و بقیه رقابت می‌کنند، این فرایند ادامه دارد تا به مرحله نهایی می‌رسیم، در آنجا ۴ گردشگر حرفه‌ای باقی مانده‌اند که باید رأی مردم را به خود جلب کنند. بعد از دیدن ۶۰ قسمت، خود مردم گردشگر شده و با ایران کاملاً آشنا شده‌اند، می‌دانند که گردشگر دغدغه‌مند و مسئول کیست. نام این مسابقه «ایرانگرد شو» است؛ یعنی مردم ایران را تشویق می‌کنیم که گردشگر شوند.

وی در خصوص اینکه اهداف مستند ایرانگرد فقط در شناساندن جاذبه‌های کشور خلاصه می‌شود، اظهار کرد: اهداف مستند «ایرانگرد» بیشتر این است که مردم آگاهی، معرفت و شناخت نسبت به تاریخ و فرهنگ، اقوام، اقلیم و طبیعت آن داشته باشند و قدر دارایی‌های بسیار بزرگ کشور بدانند و همان‌طور که می‌دانید کشور ایران از لحاظ جاذبه‌های طبیعی جزو ۴ کشور اول دنیا است و از لحاظ جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی جزو ۱۳ کشور دنیا است و این بسیار با ارزش و بی نظیر است.





# شکرستان

## اولین جشنواره برداشت نیشکر

The First Sugarcane Harvest Festival  
Nov 19 - 20, 2021

**زمان: ۲۶ و ۲۷ آبان ۱۴۰۰**

**مکان: شت و مسعت فارابی**

**شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی**

۱۱٪

\* **شکرستان**

**اولین جشنواره برداشت نیشکر**

**برداشت نیشکر**

sugarcane.ir

Design: Hossein Delir

پوستر جشنواره / طرح: رضا دلیر

صاحب امتیاز: شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی  
مدیر مسئول: ولید آلبوناصر

زیر نظر شورای سردبیری: هادی خوش‌سیما  
دبیر تحریریه: محسن ممینی  
مدیر اجرایی: کانون تبلیغات خرداد (فرزاد تاملادی)

گرافیک: اهواز، بلوار گلستان، سه راه گلستان، شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، دفتر روابط عمومی  
نشانی: ۰۶۱-۳۳۱۳۰۳۴۵  
تلفن: ۰۶۱-۳۳۱۳۰۳۴۵  
وبسایت: www.sugarcane.ir  
ایمیل: info@sugarcane.ir  
کدپستی: ۱۴۶۱۷-۶۱۳۴۸

# شهاد

فصلنامه داخلی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی  
ویژه‌نامه نخستین جشنواره ملی برداشت نیشکر - آبان ۱۴۰۰